

D E C I Z I E

18 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Elena Covalenco
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova,
în pricina civilă la cererea de chemare a Societății cu Răspundere Limitată
„Negnis-Trans” împotriva Serviciul Vamal al Republicii Moldova cu privire la
contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, prin care a fost
respins apelul declarata de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova și menținută
hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 martie 2014, prin care acțiunea a
fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 28 octombrie 2013, SRL „Negnis-Trans” a depus o cerere de chemare în
judecată împotriva Serviciului Vamal al RM cu privire la contestarea actului
administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin decizia de regularizare nr.23 din 01
octombrie 2013, emisă de Serviciul Vamal al RM, societății i-a fost recalculate și
impuse spre plată drepturi de import în mărime de 119 865,74 lei.

Invocă dezacordul cu decizia menționată, susținând că temei de recalcul a servit
actul de post-vămuire nr.35/2 din 17 septembrie 2013, care a fost întocmit de către
Secția Reverificare și audit post-vămuire a Serviciului Vamal, iar ca rezultat al
controlului ulterior efectuat la societatea auditată s-a stabilit că la 25 decembrie 2008
SRL „Negnis-Trans” a importat un autovehicul pentru utilizări speciale cu destinația
majorării capitalului social, care la momentul vămuirii a beneficiat de tratament tarifar
favorabil cu scutirea de la plata drepturilor de import.

Menționează că, din analiza și compararea informației din conturile contabile
123, 311, 621, balanța de verificare a întreprinderii, s-a stabilit că mijlocul fix importat
în baza declarației vamale în detaliu nr. 7005I3102 din 25 decembrie 2008 și destinat
includerii în capitolul social a fost înstrăinat la 04 ianuarie 2012, în baza contractului de
vânzare-cumpărare nr. 04/01/2012 din 04 ianuarie 2012, încheiat cu SRL „Carpatian
Trans”, iar ca urmare a înstrăinării au fost încălcate prevederile art. 35 din Cod vamal și

societății auditate urmează a fi recalculate drepturile de import în baza prevederilor art. 127 din Cod vamal în sumă de 119 865,74 lei.

Consideră că, la emiterea actului administrativ contestat nu s-a ținut cont de faptul că atât la data importului nominalizat, cât și a înstrăinării acestora, redacția art.35 Cod vamal în vigoare în perioada 04 iulie 2008-13 ianuarie 2012, reglementa că în cazul când mărfurile sunt puse în libera circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămân sub supraveghere vamală, supravegherea vamală se încheie când condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul când mărfurile sunt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import

Menționează că art. 46 a Legii nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative prevede că actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde. La fel și art. 6 a Codului civil prevede că Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior, cât și legea nouă modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Cu referire la normele enunțate, afirmă că la data înstrăinării mărfurilor menționate și anume la 04 ianuarie 2012, acționa în timp art.35 din Cod Vamal în redacția nominalizată, potrivit căruia supravegherea vamală se realizează pe parcursul a 3 ani, pe când livrarea a fost efectuată detașat după expirarea termenului a 3 ani de la data plasării în regim vamal de import definitiv, iar redacția în vigoare a art. 35 Cod Vamal, prin care a fost exclus termenul supravegherii de 3 ani a intrat în vigoare la 13 ianuarie 2012.

La fel indică, că conform art. 103 alin.(1) pct. 23 din Cod Fiscal, TVA nu se aplică la importul activelor materiale a căror valoare depășește 3 000 lei pe unitate și a căror termen de exploatare depășește un an, destinate includerii în capitalul statutar în modul și în termenele prevăzute de legislație, iar conform art.28 al Legii cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997, se oferă o scutire de taxa vamală de import a activelor materiale respective importate, care sunt destinate includerii în capitalul statutar.

Insistă că activele materiale menționate, care au fost puse în libera circulație cu facilități vamale și fiscale condiționat și în funcție de motivul destinației lor finale, au fost utilizate exclusiv în scopul realizării acestor condiții și destinații finale, fiind incluse cu titlu de aport la capitalul social al SRL „Negnis-Trans”, iar activele materiale au fost utilizate în scopul pentru care s-au și acordat facilitățile vamale, fapt confirmat prin acordarea liberului de vamă în modul stabilit numai la prezentarea confirmării Camerei înregistrării de Stat despre înregistrarea modificărilor privind majorarea capitalului social al societății.

De asemenea susține că, folosința și dispoziția bunurilor introduse în capitalul social nu duce la micșorarea capitalului social, motiv din care nu poate exista nici un dubiu privind nerespectarea de către SRL „Negnis-Trans” a vreunei condiții sau vreunui scop pentru care au fost acordate facilitățile vamale. Or, obligația societății este de a păstra la activ bani sau bunuri cu valoarea minimă egală cu cea a capitalului social, pe când bunurile care au fost obiectul aportului pot fi înstrăinate de societate, iar locul

valorii acestui bun, la activ, va fi ocupat de contravaloarea care a obținut-o o societate ca echivalent al bunului înstrăinat, adică prețul, obiectul schimbului, partea socială sau acțiunile sau dreptul de creanță, astfel, bunurile care sunt la activul societății circulă liber fără a influența valoarea capitalului social.

Mai invocă că bunurile care se transmit ca aport trebuie să fie utile și să fie posibile de a fi utilizate în procesul de activitate al societății, doar bunurile care vor putea fi utilizate în activitatea de întreprinzător fac societatea eficientă și pot aduce asociaților beneficii.

Cu referire la art. 28 al Codului vamal, care acționează în coraborare cu art. 35 din Cod vamal, susține că nu poate fi invocată nici utilizarea de către SRL „Negnis-Trans” a activelor materiale în alte scopuri decât cele care vizează includerea lor în capitalul social al întreprinderii și nici dispunerea de aceste mărfuri contrar scopurilor pentru care întreprinderea a beneficiat de facilități vamale și fiscale la importul lor, fapt ce atestă că reținerea achitării drepturilor de import aferente introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a activelor materiale respective este ilegală și abuzivă, deoarece, nu a avut loc utilizarea mărfurilor în alte scopuri, decât cele pentru care au fost prevăzute și aplicate drepturi de import reduse sau zero.

Astfel, consideră că la întocmirea deciziei de regularizare au fost ignorate circumstanțele menționate, precum și prevederile legislației în vigoare, mai mult că pct.5 a deciziei de regularizare, nu conține temeiul și motivul care să fie expus explicit și univoc, precum și cel al calculării și punerii în sarcina SRL „Negnis-Trans” a obligației de achitare a drepturilor de import, deoarece, nici una din ipotezele prevăzute de legislație pentru întocmirea deciziei de regularizare nu sunt prezente în speță, ceea ce contravine în totalitate rigorilor ordinului directorului general nr.267-O din 02 octombrie 2009 privind formularul, modul de completare și utilizare a deciziei de regularizare.

Insistă că societatea nu a prejudiciat bugetul public național, deoarece, taxa pentru valoarea adăugată a fost achitată conform facturii fiscale nominalizate, totodată luând-se în calcul la efectuarea livrării impozabile interne uzura acestor active materiale, astfel fiind în drept să calculeze uzura lor, deoarece acestea se aflau în circulație liberă pe teritoriul Republicii Moldova, neaflându-se în careva regim vamal suspensiv, iar unica interdicție de diminuare a valorii în vamă este prevăzută de pct.23 din Hotărârea Guvernului nr.600 din 14 mai 2002, care statuează, că în cadrul declarării și plasării mărfurilor introduse pe teritoriul vamal național în diverse regimuri vamale, cu excepția regimului în care mărfurile introduse sunt puse în circulație, la determinarea valorii lor în vamă se va ține cont de următoarele particularități: a) valoarea în vamă a mărfurilor, plasate în regimul vamal Admiterea Temporară, la momentul înlocuirii acestuia cu regimul vamal, importul nu va fi mai mică decât valoarea declarată în regimul vamal inițial.

Relevă că norma citată nu se aplică mărfurilor plasate în regim vamal de admitere temporară în baza unui contract de leasing, în acest caz, baza de calcul a drepturilor de import o va constitui valoarea reziduală a mărfurilor, în cazul leasingului financiar și, respectiv, valoarea de transfer a proprietății în cazul leasing-ului operațional, convenite de părți; b) valoarea în vamă a mărfurilor plasate anterior în regimurile vamale Depozit Vamal sau Depozit vamal liber, la momentul atribuirii altui regim vamal nu va fi mai mică decât valoarea declarată în regimul vamal inițial; c) valoarea în vamă a mărfurilor plasate sub regim vamal Reimport va corespunde cu valoarea în vamă a mărfurilor

respective, scoase anterior din teritoriul vamal în conformitate cu regimul vamal de export.

Solicită anularea deciziei de regularizare nr.23 emisă de către Serviciul Vamal al RM la 02 octombrie 2013 ca fiind ilegală în fond și emis contrar prevederilor legale.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 18 martie 2014, acțiunea a fost admisă, fiind anulată ca ilegală decizia de regularizare nr. 23 din 02 octombrie 2013.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, a fost respins apelul declarat de către Serviciul Vamal al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

La 24 decembrie 2014, Serviciul Vamal al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, susținând că la caz nu au fost elucidate pe deplin circumstanțe care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, iar concluziile instanțelor sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Susține că instanțele de judecată la emiterea hotărârilor nu au ținut cont de probele care au fost anexate la materialele pricinii de către organul vamal, fapt ce a determinat examinarea superficială a materialului dosarului, fiind emisă în acest sens o hotărâre și respectiv o decizie unilaterală și neîntemeiată.

Menționează că instanțele la emiterea hotărârilor nu au ținut cont de rezultatele controlului ulterior prin reverificarea declarației vamale nr. 700513102 din 25 decembrie 2008 perfectată de către SRL „Negnis-Trans”, prin care s-au depistat acțiunile ce constau în utilizarea unității de transport importate cu facilități contrar destinației stabilite, în temeiul art. 35, art. 127⁵ alin. (1) lit. c), art. 127¹³ și art.129 Cod vamal.

Accentuează că mijlocul fix importat (autovehicul), la momentul declarării a beneficiat de un tratament tarifar favorabil reglementat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 102 din 30 ianuarie 2007, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 alin. (1) pct. 23 Cod Fiscal și art. 28 lit. q) al Legii privind tariful vamal, în ordinea stabilită de art. 103 alin. (1) pct. 23 Cod Fiscal și art. 28 lit. q) al Legii privind tariful vamal, însă, la data de 04 ianuarie 2012 intimatul a înstrăinat mijlocul de transport ce a prezentat obiectul majorării capitalului social, întreprinderii „Carpat Trans” SRL, fapt confirmat prin facturile fiscale: seria EE nr. 411638 din 04 ianuarie 2012.

Cu referire la prevederile art. 35 din Cod vamal, în redacția din 2008 cu modificările instituite prin Lege nr. 103-XVI din 16 mai 2008, pentru modificarea și completarea unor acte legislative în vigoare din 04 iulie 2008, susține că intimatul la momentul vinderii autovehiculului, a scos mijlocul de transport de sub supraveghere vamală și l-a utilizat contrar destinației prestabilite la momentul importului pe toată durata aflării acestuia sub supraveghere vamală și anume din 25 decembrie 2008 până la 04 ianuarie 2012, deoarece, potrivit prevederilor normei citate legiuitorul exhaustiv a stabilit faptul că marfa importantă cu facilități se află sub supraveghere vamală și marfa respectivă urmează a fi folosită conform destinației prestabilite pe un termen de cel puțin trei ani, însă, în speță supravegherea vamală a fost încetată de către intimat și marfa a fost folosită contrar destinației prestabilite peste aproximativ 4 ani, ceea ce atestă că alegația intimatului, preluată și de instanțele inferioare, potrivit căreia legea

permite ca în cazul expirării termenului de 3 ani, să fie utilizat bunul în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea facilităților, este eronată.

Afirmă recurentul că însuși intimatul în cererea de chemare în judecată confirmă faptul că capitalul social al întreprinderii SRL „Negnis-Trans”, a fost majorat prin includerea mijlocului de transport nominalizat, pentru care intimatul la momentul declarării bunului a beneficiat de tratament tarifar favorabil reglementat prin Hotărârea Guvernului RM nr.102 din 30 ianuarie 2007.

Astfel, anume mijlocul de transport nominalizat este obiectul majorării capitalului social, pentru care legiuitorul și a stabilit facilități. Prin urmare, în situația în care bunurile care a fost introduse în capitalul social al întreprinderii și care au beneficiat de tratament tarifar favorabil ulterior sunt înstrăinate sau utilizate în alte scopuri decât cele stabilite prin destinația finală a acestora, dacă în această bază a beneficiat de un tratament tarifar favorabil, în ordinea stabilită de art. 35, art. 127¹³, art. 129 Cod vamal precum și în temeiul art. 127⁵ alin. (1) lit. c) Cod vamal, organul vamal constată apariția obligației vamale și emite în acest sens Decizia de regularizare.

Insistă că în speța, Serviciul Vamal, a constatat faptul înstrăinării bunului, fapt confirmat prin facturile fiscale seria EE nr. 411638 din 04 ianuarie 2012, iar în consecință, ca rezultat al nerespectării destinației finale a mijlocului de transport și ținând cont de prevederile art. 35 Cod Vamal, în baza prevederilor art. 127¹³ și art. 129, art. 127⁵ alin. (1) lit. c) Cod vamal, Serviciului Vamal la data de 02 octombrie 2013 a emis Decizia de regularizare nr. 23, prin care a stabilit obligațiile vamale recalculate în valoare totală de 119 865,74 lei.

Appreciază drept eronate concluziile instanțelor inferioare precum că supravegherea vamală se referă doar la regimurile vamale suspensive ce au drept efect suspendarea totală sau parțială de drepturi de import sau de export, reglementate în art. 29 al Codului vamal, deoarece, legiuitorul expres a prevăzut în art. 35 Cod vamal (în redacția din 2008 cu modificările instituite prin Legea nr. 103-XVI din 16.05.2008 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 04.07.2008), în cazul când mărfurile sunt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămân sub supraveghere vamală. Supravegherea vamală se încheie când condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul când mărfurile sunt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

În acest context, relevă că SRL „Negnis-Trans” la importul mijlocului de transport de modelul „Renault” nr. caroseriei VF633DXA000100010 a beneficiat de facilitățile fiscale prevăzute de pct. 23 alin. 1) art. 103 din Codul fiscal, ca urmare a plasării acestora în capitalul statutar.

Mai invocă recurentul că instanța de apel nu a reținut la caz că intimatul prin acțiunile de vânzare a mijlocului de transport nominalizat, a scos unitatea de transport de sub supraveghere vamală și l-a utilizat contrar destinației prestabilite la momentul importului pe toată durata aflării acesteia sub supraveghere vamală. Or, legiuitorul prin art. 35 Cod Vamal (redacția anului 2008) exhaustiv a stabilit faptul că marfa importată cu facilități se află sub supraveghere vamală și marfa respectivă urmează a fi folosită conform destinației prestabilite pe un termen de cel puțin 3 ani. Adică mai mult de 3 ani în caz contrar urmează a fi achitate drepturile de import respective.

De asemenea, accentuează și asupra faptului că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 35 Cod vamal în redacția din 01 ianuarie 2014, deoarece situațiile juridice stinse/încetate pînă la data intrării în vigoare a legii noi (art.35 Cod vamal în redacția din 2014), nu cad sub incidența legii noi, acestea fiind guvernate de prevederile legii în vigoare la data stingerii/încetării situației juridice.

La 10 februarie 2015 SRL „Negnis-Trans” a depus referință la recursul declarat, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitat respingerea lui ca fiind neîntemeiat cu menținerea hotărîrii primei instanțe și a deciziei instanței de apel.

Prin referința suplimentară depusă la 13 martie 2015, SRL „Negnis-Trans”, adițional a exemplificat, cu titlu de practică judecătorească, decizia Curții Supreme de Justiție din 01 octombrie 2014, emisă în cauza SRL „Gadarenco-Trans” împotriva Biroului Vamal Bălți cu privire la contestarea actului administrativ, dosar 3ra-458/14, reiterînd, astfel, solicitarea de respingere a recursului Serviciului Vamal ca fiind nefondat și menținerea hotărîrii primei instanțe și a deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 09 octombrie 2014 a fost expediată în adresa recurentului la 21 octombrie 2014, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 123), iar recurentul susține că a luat cunoștință cu decizia integrală la 30 octombrie 2014.

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 24 decembrie 2014 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu motivele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri cu privire la respingerea acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărîre.

Din materialele dosarului rezultă că la data de 25 decembrie 2008, SRL „Negnis-Trans” a importat din Belgia o autobetonieră de model „Renault”, cu titlu de aport la majorarea capitalului social (f.d.35).

Este cert că la importarea autobetonierei de model „Renault”, SRL „Negnis-Trans”, a beneficiat de un tratament tarifar favorabil reglementat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 102 din 30 ianuarie 2007, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite la art. art.103 alin.(1) pct.23 Cod fiscal și art.28 lit. q) al Legii nr.1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, în vederea includerii bunului importat în capitalul social al SRL „Negnis-Trans”, fapt susținut însă de intimat în cererea de chemare în judecată.

În conformitate cu pct.1 și pct.2 al regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 alin. (1) pct. 23) al Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit. q) al Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.102 din 30 ianuarie 2007 (în vigoare la data importării bunului/prezentării declarației vamale), TVA nu se aplică la importul și pentru livrările efectuate pe teritoriul republicii ale activelor materiale a

căror valoare depășește 3000 lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare depășește un an, destinate includerii în capitalul social, în modul și în termenele prevăzute de legislație și sînt scutite de taxa vamală.

Ulterior, însă în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 04/01/2012, încheiat între SRL „Negnis-Trans” în calitate de vânzător și SRL „Carpatian Trans”, în calitate de cumpărător la 04 ianuarie 2012, unitatea de transport autobetonieră de marca „Renault Kerax” cu numerele de înmatriculare IL AW 779, șasiu nr. VF633DXA000100010, motor nr. 002087 a fost înstrăinat contra sumei de 30 000 lei, fiind întocmit actul de predare primire a bunului și eliberată factura fiscală (f.d. 24, 36-37).

De asemenea actele cauzei denotă că la data de 17 septembrie 2013, în conformitate cu prevederile art. 181¹ Cod vamal și în baza Ordinului al Serviciului Vamal nr. 168-O din 13 iunie 2011, inspectorii ai Serviciului Vamal, au efectuat controlul ulterior prin audit post vămire la SRL „Negnis-Trans”, privind corectitudinea acordării facilităților vamale și a respectării destinației vamale.

Ca rezultat al controlului ulterior efectuat al declarației vamale nr. 7005I3102 din 25 decembrie 2008, perfectată de către agentul economic SRL „Negnis-Trans” s-au depistat acțiuni ce constau în utilizarea unității de transport importate cu facilități contrar destinației stabilite, drept urmare, în temeiul art. 35, art. 127⁵ alin.(1) lit. c), art. 127¹³ și art. 129 Cod vamal, Serviciul Vamala al RM a emis Decizia de regularizare nr. 23 din 02 octombrie 2013⁴ întru încasarea de la SRL „Negnis-Trans” a obligației vamale, inclusiv majorări de întârziere în sumă totală de 119 865,74 lei.

Înaintînd acțiunea în judecată împotriva Serviciului Vamala al RM, SRL „Negnis-Trans” a solicitat anularea Deciziei de regularizare nr. 23 din 02 octombrie 2013 ca fiind ilegală în fond și emisă contrara prevederilor vamale.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, anulînd ca ilegală Decizia de regularizare nr. 23 emisă de Serviciul Vamal al RM la 02 octombrie 2013, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Instanța de recurs consideră însă că concluziile instanțelor ierarhic inferioare în sensul admiterii acțiunii sunt greșite, fiind date cu interpretarea eronată a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic în litigiu.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține prevederile art. 28 din Codul vamal (în vigoare la momentul importului bunului litigios), care indică că, mărfurile și mijloacele de transport puse condiționat în circulație, pentru care au fost stabilite facilități vamale pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost stabilite facilitățile. Utilizarea acestor mărfuri și mijloace de transport în alte scopuri poate fi permisă numai de organul vamal, cu condiția plății drepturilor de import sau drepturilor de export și a îndeplinirii altor cerințe prevăzute de Codul vamal și de alte acte normative. De aceste mărfuri și mijloace de transport se poate dispune cu permisiunea organului vamal, în condițiile legii.

Conform art. 35 Cod Vamal (în redacția din 2008 – în vigoare la data importării bunului/prezentării declarației vamale/acordării facilității fiscale), în cazul cînd mărfurile sînt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămîn sub supraveghere vamală. Supravegherea vamală se încheie cînd condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul cînd mărfurile sunt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri decît cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

Conform art. 127¹³ Cod Vamal, Decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției obligației vamale și a măsurilor de politică economică și care este executoriu din momentul aducerii acesteia la cunoștință plătitorului vamal. (2) Titularul obligației vamale semnează decizia de regularizare chiar și în caz de dezacord. Decizia de regularizare poate fi atacată, în caz de dezacord, în conformitate cu prevederile prezentului cod.

În conformitate cu prevederile art.181¹ Cod Vamal, (1) Organul vamal are dreptul ca, din oficiu sau la solicitarea declarantului, într-o perioadă de 5 ani de la acordarea liberului de vamă, să modifice declarația vamală. (2) În termenul prevăzut la alin.(1), organul vamal verifică orice document, registru și evidență referitoare la mărfurile vămuite sau la operațiunile comerciale ulterioare aferente acestor mărfuri. Controlul poate fi efectuat la sediul declarantului, al oricărei alte persoane interesate, direct sau indirect, din punct de vedere profesional, în operațiunile menționate, sau al oricărei alte persoane care se află în posesia acestor acte sau deține informații în legătură cu acestea. De asemenea, poate fi făcut și controlul fizic al mărfurilor dacă acestea mai există. (3) Dacă, după reverificarea declarației sau după controlul ulterior, rezultă că dispozițiile ce reglementează regimul vamal respectiv au fost aplicate eronat, organul vamal ia măsuri pentru regularizarea situației, ținând seama de noile constatări. (4) Organul vamal stabilește modelul documentului necesar regularizării situației, precum și instrucțiunile de completare a acestui document. (5) În cazul în care se constată că a luat naștere o obligație vamală sau că au fost plătite sume în plus, organul vamal ia măsuri pentru încasarea diferențelor în minus sau pentru rambursarea sumelor plătite în plus, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare. (6) Dacă, la controlul ulterior al declarațiilor, stabilește, potrivit alin.(3), diferențe în plus sau în minus și la alte taxe și impozite datorate statului în cadrul operațiunilor vamale, organul vamal va lua măsuri pentru încasarea diferențelor în minus constatate. Sumele plătite în plus la aceste taxe și impozite se restituie potrivit normelor legale care le reglementează. (7) Dacă încălcarea reglementărilor vamale constituie, după caz, contravenție sau infracțiune, autoritatea vamală este obligată să aplice sancțiuni contravenționale ori să sesizeze organele de urmărire penală.

Raportând la caz cadrul legal enunțat și reieșind din faptul că unitatea de transport autobetonieră de marca „Renault Kerax” este obiectul majorării capitalului social al SRL „Negnis-Trans”, pentru care legiuitorul a stabilit facilități sub aspectul de scutiri vamale, instanța de recurs consideră că dacă acest bun a fost scos din capitalul statutar al intimatului SRL „Negnis-Tran” și înstrăinate, acesta urma să achite drepturile de import.

Or, din interpretarea dispozițiilor art. 35 Cod Vamal (în redacția din 2008 – în vigoare la data importării bunului/prezentării declarației vamale/acordării facilității fiscale), rezultă că supravegherea vamală a bunurilor puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, continuă pe întreaga perioadă a utilizării lor și se încheia doar odată cu încetarea condițiilor prevăzute pentru acordarea acestor facilități sau când acestea bunuri sunt distruse sau exportate, iar utilizarea lor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri este posibilă doar cu condiția achitării drepturilor de import.

Condiții menționate sunt în acord cu cele cuprinse în art. 28 din Cod vamal (în vigoare la data importării bunului/prezentării declarației vamale/acordării facilității fiscale), unde se prevede că mărfurile și mijloacele de transport puse condiționat în

circulație, pentru care au fost stabilite facilități vamale pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost stabilite facilitățile. Utilizarea acestor mărfuri și mijloace de transport în alte scopuri poate fi permisă numai de organul vamal, cu condiția plății drepturilor de import sau drepturilor de export și a îndeplinirii altor cerințe prevăzute de Codul vamal și de alte acte normative. De aceste mărfuri și mijloace de transport se poate dispune cu permisiunea organului vamal, în condițiile legii.

Pornind de la formularea textelor legale, din care rezultă cu claritate că acordarea facilităților fiscale la importarea mărfurilor generează regimul de supraveghere vamală asupra bunurilor date, regim care se menține pe întreaga durată a utilizării bunurilor conform destinației finale care a permis acordarea facilităților fiscale. În sarcina beneficiarului facilităților fiscale vizate este impusă obligația utilizării mărfurilor conform scopului acordării facilităților fiscale, sub sancțiunea achitării drepturilor de import.

În acest sens, se reține, că odată ce SRL „Negnis-Trans” a acceptat și a beneficiat de facilitate fiscală ca urmare a plasării bunului mobil în capitalul social al întreprinderii, urma să asigure o continuă utilizare a bunurilor conform scopului acordării facilităților, fapt care în speță urma a fi realizat prin menținerea bunului în capitalul social al întreprinderii.

Așa fiind, în situația în care intimatul a evitat informarea organului vamal despre intenția de modificare a destinației vamale inițiale în vederea înstrăinării bunului aflat sub supraveghere vamală și nu a fost reperfectată declarația vamală din 25 decembrie 2008, se constată că unitatea de transport autobetonieră de marca „Renault Kerax” cu numerele de înmatriculare IL AW 779, șasiu nr. VF633DXA000100010, motor nr. 002087 a fost înstrăinată de către SRL „Negnis-Trans” în timpul aflării sub supravegherea vamală dictată de declarația vamală din 25 decembrie 2008, pe când condițiile încetării supravegherii vamale, prin prisma art.35 Cod Vamal, dictează cu claritate achitarea drepturilor de import, ori în speță bunul nu a fost distrus și nici nu a fost exportat.

În acestea condiții se constată a fi neîntemeiate alegațiile intimatului, preluate și de instanțele inferioare, potrivit căreia Legea permite în cazul expirării termenului de trei ani, utilizarea bunului în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea facilităților.

Aceasta deoarece, intimatul SRL „Negnis-Trans” a beneficiat de facilități fiscale prin prisma art. 35 Cod vamal în redacția 2008, prevederi care au generat o supraveghere vamală continuă și o obligație a beneficiarului de a utiliza bunul conform destinației finale, iar utilizarea mărfurilor în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă, pe parcursul a cel puțin 3 ani și doar cu condiția achitării drepturilor de import. Însă, SRL „Negnis-Trans” nu a declarat organului vamal intenția schimbării destinației vamale inițiale a mijlocului de transport și nici nu a perfectat declarații vamale noi.

Sub aspectul celor relatate, instanța de recurs constată că în situația în care supravegherea vamală asupra autobetonierei de marca „Renault Kerax” a încetat prin înstrăinarea ei, organul vamal corect a emis decizia de regularizare privind încasarea drepturilor de import, ori condițiile încetării supravegherii vamale, altele decât exportul sau distrugerea bunului, în mod direct implică, în speță, achitarea drepturilor de import, în temeiul art. 35 Cod vamal.

Mai mult că, decizia de regularizare contestată urmărește asigurarea unui tratament egal persoanelor care introduc bunuri și mijloace de transport în Republica

Moldova, în condițiile în care nu mai sunt întrunite circumstanțele care ar dicta posibilitatea acordării facilităților fiscale sau vamale.

În același timp, Colegiul reține și argumentul recurentului privind aplicarea eronată a normelor de drept material de către instanța de apel, eroarea ce rezidă în aplicarea art. 35 Cod vamal în redacția din 01 ianuarie 2014, în detrimentul art. 35 Cod vamal în redacția anului 2008, în vigoare la data importării bunului, prezentării declarațiilor vamale și obținerii facilităților, deoarece situațiile juridice stinse/încetate pînă la data intrării în vigoare a legii noi, nu cad sub incidența legii noi, acestea fiind guvernate de prevederile legii în vigoare la data stingerii încetării situației juridice.

Cele relatate în ansamblu atestă temeinicia recursului declarat de către Serviciul Vamal al RM și indică la ilegalitatea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, fapt ce impune casarea acestora și respingerea acțiunii.

Pentru considerentele expuse și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către instanțele ierarhic inferioare și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, însă normele de drept material au fost interpretate eronat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014 și hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 martie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Negnis-Trans” împotriva Serviciul Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Negnis-Trans” împotriva Serviciul Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Tamara Chișca-Doneva